

Domov>Družinske zadeve in dedovanje>Družinske preživnine

Izvirna jezikovna različica te strani [pl](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

poljščina

Swipe to change

Družinske preživnine

Poljska

1 Kaj pomenita izraza „preživnina – preživljanje“ in „preživninska obveznost“? Katere osebe morajo plačati preživnino drugi osebi?

V skladu s členom 128 zakonika o družini in skrbništvu je „preživninska obveznost“ obveznost, naložena krvnim sorodnikom v ravni vrsti ter bratom ali sestram, da zagotovijo sredstva za preživljanje (vključno z oblačili, hrano, nastanitvijo, gorivom in zdravili) in po potrebi tudi za vzgojo (vključno s skrbjo za telesni in duševni razvoj ter zagotavljanjem dostopa do izobraževanja in kulture).

„Preživnina“ je podpora v denarju ali v naravi. V primeru otrok zajema tudi osebno prizadevanje za njihovo vzgojo in delo v skupnem gospodinjstvu v skladu s preživninsko obveznostjo.

„Preživninski zahtevak“ je pravica osebe, da od druge osebe zahteva izpolnitev preživninske obveznosti.

Preživninska obveznost praviloma izhaja iz različnih vrst družinskih razmerij. Poljsko pravo razlikuje med naslednjimi vrstami preživninskih obveznosti glede na vrsto družinskega razmerja:

1. preživninska obveznost med sorodniki (posebna oblika te obveznosti je preživnina za otroka): v primeru sorodnikov so do preživnine upravičene le osebe v finančnih težavah. Starši morajo plačevati preživnino za otroke, ki se še ne morejo preživljati sami, razen če prihodki od otrokovega premoženja zadostujejo za njegovo preživljanje in vzgojo. Otroci, starejši od 18 let, niso več upravičeni do preživnine, razen če želijo nadaljevati izobraževanje in njihovi dotedani dosežki upravičujejo takšno izbiro ali če je treba preživninsko obveznost ohraniti zaradi otrokovega zdravstvenega stanja ali osebnega položaja. Poleg tega staršem ni treba plačevati preživnine za otroke, ki so starejši od 18 let in so pripravljani za zaposlitev, pa kljub temu nadaljujejo izobraževanje, vendar ga nato opustijo, ne napredujejo dovolj, imajo nezadostne ocene in ne opravijo izpitov v določenih rokih ter zato ne dokončajo študija v času, predvidenem za njihov študijski program.

Če preživnine ni mogoče pridobiti ali če so s pridobitvijo povezane prevelike težave, se lahko plačevanje preživnine odredi drugim sorodnikom (npr. otrokovim starim staršem, ki so starši preživninskega zavezanca, ki se skriva);

2. preživninska obveznost, ki izhaja iz posvojitve: če se s posvojitvijo ustvari le razmerje med posvojiteljem in posvojencem, ima preživninska obveznost posvojitelja do posvojenca prednost pred preživninsko obveznostjo posvojenčevih prednikov in bratov ali sester do navedene osebe, medtem ko je preživninska obveznost posvojenca do njegovih prednikov in bratov ali sester zadnja na vrsti. Sicer se za posvojenca uporabljajo pravila iz točke 1;

3. preživninska obveznost med nekrvnimi sorodniki (mačeha, očim, pastorki): do preživnine so upravičene le osebe, ki imajo finančne težave, in le, če je naložitev preživninske obveznosti v zadevnih okoliščinah v skladu s splošno sprejetimi družbenimi pravili. V skladu s poljsko zakonodajo in sodno prakso „finančne težave“ pomenijo, da oseba ne more svojih razumnih potreb zadovoljiti z lastnimi sredstvi in lastnim prizadevanjem;

4. preživninska obveznost med zakoncema med zakonsko zvezo: družinski člani lahko zahtevajo pravico do „enakega življenjskega standarda“ za vse družinske člane. V skladu s členom 27 zakonika o družini in skrbništvu morata oba zakonca v skladu s svojimi zmoglostmi ter zaslužkom in finančnimi zmoglostmi pomagati izpolnjevati potrebe družine, ki sta jo ustvarila s svojim razmerjem. Za to obveznost se lahko šteje, da je v celoti ali delno izpolnjena tudi z osebnim prizadevanjem za vzgojo otrok in skrb za skupno gospodinjstvo;

5. preživninska obveznost med zakoncema po prenehanju zakonske zveze: če je bilo ugotovljeno, da je za nevzdržnost zakonske zveze odgovoren le eden od zakoncev in se zaradi razveze zakonske zveze bistveno poslabša finančni položaj drugega zakonca, lahko zadnjenavedeni zahteva izpolnitev svojih razumnih potreb, čeprav nima finančnih težav. V drugih primerih lahko zakonec, ki ima finančne težave, od nekdanjega zakonca zahteva preživnino sorazmerno s svojimi razumnimi potrebami ter dohodki in finančnimi zmoglostmi nekdanjega zakonca. Preživninska obveznost do zakonca preneha, ko ta sklene novo zakonsko zvezo. Če pa mora preživnino plačevati razvezani zakonec, za katerega je bilo ugotovljeno, da ni bil odgovoren za nevzdržnost zakonske zveze, preživninska obveznost preneha pet let po izdaji odločbe o razvezi zakonske zveze, razen če sodišče določeno petletno obdobje na zahtevo osebe, upravičene do preživnine, zaradi izjemnih okoliščin podaljša;

6. preživninska obveznost očeta zunajzakonskega otroka do otrokove matere: oče, ki ni materin mož, mora v skladu s svojim položajem prispevati k stroškom, povezanim z nosečnostjo in porodom, in tri mesece k stroškom preživljanja matere v obdobju okrog poroda. Če obstajajo pomembni razlogi, lahko mati zahteva, naj oče k stroškom preživljanja prispeva več kot tri mesece.

2 Do katere starosti je otrok upravičen do preživnine? Ali se predpisi za preživljanje mladoletnikov razlikujejo od predpisov za preživljanje odraslih?

Starši so dolžni plačevati preživnino za otroke, ki se še ne morejo preživljati sami. Ker se morajo otroci šolati do 18. leta, so navadno upravičeni do preživnine do polnoletnosti ali celo, dokler ne končajo magistrskega študija ali višjega poklicnega usposabljanja.

Nadomestila se iz državnega preživninskega sklada plačujejo upravičenim osebam, dokler ne dopolnijo 18 let. Take osebe so do nadomestil upravičene do 25. leta starosti, če nadaljujejo izobraževanje v šolah ali visokošolskih ustanovah, in za nedoločen čas, če jim je bila priznana težka invalidnost.

3 Naj se za pridobitev preživnine obrne na pristojni organ ali na sodišče? Kateri so glavni elementi tega postopka?

Da, mogoči so naslednji primeri:

preživninski zavezanec prostovoljno izpolnjuje preživninsko obveznost;

stranki dosežeta sporazum glede preživninske obveznosti;

če preživninski zavezanec ne izpolnjuje svoje obveznosti, se preživnina zahteva pri okrajnem sodišču (*sąd rejonowy*), ki je pristojno v kraju stalnega prebivališča preživninskega upravičenca (člen 32 zakonika o pravnem postopku) ali toženca (člen 27(1) zakonika o pravnem postopku), ali pa se taka zahteva vloži med postopkom za razvezo zakonske zveze ali prenehanje življenjske skupnosti pred okrožnim sodiščem (*sąd okręgowy*).

Zahtevak je oproščen sodne takse. Vendar pa mora izpolnjevati zahteve za procesno pisanje, tj. vključevati mora ime sodišča, na katero je naslovljen; imena in priimke strank, njihovih zakonitih zastopnikov in pooblaščenecv; vrsto procesnega pisanja; jasen opis zahteve; vrednost terjatve; opis dejstev, ki upravičujejo zahtevo in po potrebi tudi pristojnost sodišča; podpis stranke ali njenega zakonitega zastopnika ali pooblaščenca (priloženo mora biti pooblastilo za zastopanje); seznam prilog; kraje stalnega prebivališča ali sedežev strank, njihovih zakonitih zastopnikov in pooblaščenecv ter opis terjatve. Nadaljnja procesna pisanja morajo vsebovati številko zadeve.

4 Ali se zahtevek lahko vloži v imenu sorodnika (če da, do katerega kolena) ali v imenu otroka?

Zahtevek za preživnino lahko v imenu preživninskega upravičenca vložijo:

pooblaščenec (poleg odvetnika in pravnega svetovalca lahko kot pooblaščenca nastopajo naslednje osebe: starši, zakonec, brat ali sestra, predniki ali osebe, ki so s preživninskim upravičencem povezane s posvojitvijo, in oseba, ki upravlja premoženje preživninskega upravičenca); predstavnik lokalnega organa za socialno pomoč (na podlagi zakona z dne 12. marca 2004 o socialni pomoči (Uradni list (Dziennik Ustaw) 2004, št. 64, točka 593); taki predstavniki so vodje občinskih centrov za socialno pomoč ali območnih centrov za pomoč družinam); člen 61(1)(1) zakonika o pravnem postopku določa, da lahko nevladne organizacije v okviru svojih zakonsko določenih nalog začnejo preživninski postopek s pisnim soglasjem fizične osebe;

državni tožilec, če je to potrebno zaradi ohranitve pravne države in javnega interesa.

Mladoletnike, ki so upravičeni do preživnine, zastopajo njihovi zakoniti zastopniki. Vendar morajo otroci po dopolnitvi polnoletnosti nastopati sami.

Preživninskega upravičenca ne more zastopati njegov zunajzakonski partner ali znanec, razen če je to ena od zgoraj navedenih oseb.

5 Če nameravam začeti postopek pred sodiščem, kako ugotovim, katero sodišče je pristojno?

V skladu z zakonikom o pravnem postopku so za preživninske zadeve stvarno pristojna okrajna sodišča. Krajevna pristojnost se določi glede na kraj stalnega prebivališča preživninskega upravičenca ali kraj stalnega prebivališča toženca. Sodišča, ki so pristojna za posamezne občine, so določena v uredbi ministra za pravosodje z dne 28. decembra 2018 o določitvi sedežev in pristojnosti pritožbenih, okrožnih in okrajnih sodišč ter obsega njihove pristojnosti (Uradni list 2018, točka 2548).

Okrožna sodišča so pristojna v zadevah v zvezi s priznanjem odločb sodišč držav članic EU na Poljskem (člen 11511(1) zakonika o pravnem postopku), če je bila odločba izdana, preden je za državo, v kateri je bila izdana, postal zavezujoč Haaški protokol z dne 23. novembra 2007 o pravu, ki se uporablja za preživninske obveznosti (UL L 331, 16.12.2009, str. 17).

V skladu s členom 115314 spremenjenega zakonika o pravnem postopku v Republiki Poljski obstajajo naslednji izvršilni naslovi:

sodbe sodišč držav članic EU ter sodne poravnave in javne listine, ki so jih izdale navedene države ter so zajete z Uredbo št. 1215/2012, če so izvršljive;

sodbe sodišč držav članic EU, sodne poravnave in javne listine, ki so jih izdale navedene države in so potrjene kot evropski nalog za izvršbo;

evropski plačilni nalogi, ki so jih izdala sodišča držav članic EU in katerih izvršljivost v navedenih državah je bila razglašena na podlagi Uredbe (ES) št. 1896/2006;

sodbe sodišč držav članic EU, ki so bile izdane v evropskem postopku v sporih majhne vrednosti in potrjene v navedenih državah na podlagi Uredbe (ES) št. 861/2007;

odločbe o preživninskih zadevah, izdane v državah članicah EU, pogodbenicah Haaškega protokola z dne 23. novembra 2007 o pravu, ki se uporablja za preživninske obveznosti (UL L 331, 16.12.2009, str. 17), ter sodne poravnave in javne listine o preživninskih zadevah iz navedenih držav, zajete z Uredbo (ES) št. 4/2009;

sodbe, izdane v državah članicah EU, ki vključujejo zaščitne ukrepe, zajete z Uredbo (EU) št. 606/2013, če so izvršljive.

6 Ali moram kot prosilec uporabiti posrednika za začetek postopka pred sodiščem (npr. odvetnika, osrednji ali lokalni organ itd.)? Če ne, kakšen je postopek?

Zastopanje po odvetniku v preživninskih zadevah ni potrebno. Stranke lahko dejanja opravljajo same ali prek poklicnih zastopnikov.

Glej točki 7 in 20 za podrobne informacije o možnosti postavitve odvetnika po uradni dolžnosti, ki bo deloval v imenu preživninskega upravičenca.

7 Ali moram za začetek postopka plačati sodno takso? Če da, koliko ta znaša? Če so moja finančna sredstva nezadostna, ali lahko dobim brezplačno pravno pomoč?

Po poljskem pravu sta stranka, ki zahteva preživnino, in toženec v zadevi v zvezi z zmanjšanjem preživnine oproščena sodnih stroškov (člen 96(1)(2) zakona z dne 28. julija 2005 o sodnih stroških v civilnih zadevah (Uradni list 2005, št. 167, točka 1398, kakor je bil spremenjen)). Take osebe so sodnih stroškov oproščene v celoti, kar pomeni, da ne plačajo nobenih sodnih stroškov, stroškov pritožbe ali izvršitve.

Poleg tega lahko oseba, ki je oproščena plačila sodnih stroškov, vloži prošnjo za pravno pomoč v obliki storitev odvetnika, ki se imenuje po uradni dolžnosti.

Če je prošnja za imenovanje odvetnika odobrena, odvetniške nagrade plača nasprotna stranka. Če zadevna oseba ne uspe v zadevi, se odvetniške nagrade plačajo iz državne blagajne.

Pravice državljanov držav članic v zvezi s tem so urejene z zakonom z dne 17. decembra 2004 o pravici do pomoči v pravnih postopkih, ki potekajo v državah članicah Evropske unije, in pravici do pomoči za sporazumno rešitev spora pred začetkom pravnega postopka (Uradni list 2005, št. 10, točka 67).

8 Kakšno preživnino običajno dodeli sodišče? Kako se izračuna znesek preživnine? Ali lahko sodišče svojo odločitev spremeni, če se spremenijo življenjski stroški ali družinske okoliščine? Če da, kako (npr. s pomočjo sistema samodejne indeksacije)?

Višina preživnine je odvisna od pridobitnih in finančnih zmožnosti preživninskega zavezanca ter razumnih potreb preživninskega upravičenca. Razumne potrebe preživninskega upravičenca vključujejo vse, kar potrebuje za preživetje ne le v materialnem smislu, ampak tudi v nematerialnem (kulturne in duhovne potrebe). Potrebe mladoletnikov vključujejo tudi stroške, povezane z njihovo vzgojo. Pri oceni pridobitnih in finančnih zmožnosti preživninskega zavezanca se ne upošteva dohodek, ki ga dejansko zasluži, ampak dohodek, ki bi ga lahko zaslužil, če bi popolnoma izkoristil svoje pridobitne zmožnosti. To pomeni, da se lahko celo brezposelni osebi brez rednih dohodkov odredi plačilo preživnine in da bo opravljena izvršba za plačilo preživnine.

Če se okoliščine spremenijo, se lahko zahteva sprememba odločbe sodišča ali sporazuma o preživnini. Takšno spremembo lahko zahteva katera koli stranka v preživninskem razmerju. Glede na dejanske okoliščine lahko stranka zahteva ukinitve preživninske obveznosti ali povišanje ali znižanje zneska preživnine. Višina preživnine se lahko spremeni, če se razumne potrebe preživninskega upravičenca ali pridobitna zmožnost preživninskega zavezanca povečajo ali zmanjšajo.

Na Poljskem ni določen fiksni znesek preživnine niti se preživnina ne izračuna kot fiksni delež dohodkov preživninskega zavezanca. Leta 2014 je minimalna plača znašala 1 680 PLN (približno 400 EUR) bruto. Leta 2013 so povprečni mesečni osebni prejemki znašali 3 650 PLN (približno 900 EUR) bruto.

Leta 2015 je minimalna plača znašala 1 750 PLN bruto, leta 2016 1 850 PLN bruto, leta 2019 pa znaša 2 250 PLN bruto. V praksi sodišča večinoma dodelijo preživnino v višini od 300 PLN do 1 000 PLN na mesec na otroka. Višina preživnine ni predmet samodejne indeksacije glede na starost otroka ali stopnjo inflacije.

9 Kako in komu se plača preživnina?

Preživnino mora plačevati oseba, ki je v izvršljivi odločbi imenovana za preživninskega zavezanca. Preživnina, dodeljena na Poljskem, se praviloma plačuje v poljskih zlotih zakonitemu zastopniku mladoletnika (v denarju ali z bančnim nakazilom) vsak mesec, običajno do 10. v mesecu. V primeru zamude pri plačilu so v sodnih odločbah navedene zakonske obresti (od leta 2008 po 13-odstotni letni stopnji) na neporavnani znesek (glej informacije o zakonskih obrestih, ki jih je zagotovila Poljska).

Praviloma torej preživninsko obveznost nosi izključno preživninski zavezanec. Če zadevna oseba preživnine ne plačuje prostovoljno, lahko preživninski upravičenec pri pristojnem izvršilnem organu (navadno sodnem izvršitelju) zahteva začetek postopka izvršbe. Izvršba se lahko začne tudi po uradni dolžnosti

na zahtevo sodišča prve stopnje, ki je izdalo odločbo o višini preživnine. Poleg tega lahko preživninski upravičenec nalogo za izvršbo predloži na delovnem mestu preživninskega zavezanca ali v ustanovi, ki preživninskemu zavezancu izplačuje pokojnino, ter zahteva, naj se dolgovana preživnina odšteje od zneskov, ki se izplačujejo preživninskemu zavezancu. Taka zahteva je za plačilno agencijo zavezujoča.

Za izvršbo na nepremičnine preživninskega zavezanca je potreben ločen zahtevk.

10 Če preživninski zavezanec ne plača prostovoljno, kakšen postopek je potrebno sprožiti, da se ga prisili k plačilu?

Če preživninski zavezanec preživninske obveznosti ne izpolnjuje prostovoljno, ga je mogoče k temu prisiliti (glej točko 9).

Poleg tega je vztrajno neplačevanje preživnine v skladu s členom 209 kazenskega zakonika (Uradni list 1997, št. 88, točka 553) kaznivo dejanje, za katero se lahko izrečejo denarna kazen, ukrepi brez odvzema prostosti ali zaporna kazen do dveh let. Kaznivo dejanje se preganja na zahtevo žrtve, ustanove socialnega varstva ali organa, pristojnega za ukrepanje zoper preživninskega zavezanca. Če so bili žrtvi odobreni ustrezní družinski prejemki ali nadomestila, ki se plačajo v primeru neizvršitve plačila preživnine, se pregon začne po uradni dolžnosti.

Člen 5(3b)(2)(5) zakona z dne 7. septembra 2007 o pomoči preživninskim upravičencem (Uradni list 2007, št. 192, točka 1378) določa, da lahko pristojni organ zahteva odvzem voznškega dovoljenja preživninskemu zavezancu.

Če izvršba ni uspešna, lahko sodni izvršitelj predlaga, naj se preživninski zavezanec vpiše v register plačilno nesposobnih dolžnikov.

11 Na kratko opišite vse omejitve izvrševanja, zlasti predpise o varstvu preživninskega zavezanca ter o prekluzivnih in zastaralnih rokih v vašem nacionalnem sistemu izvrševanja.

V skladu s členom 1083(2) zakonika o pravnem postopku se lahko nepopravna plačila preživnine v celoti pokrijejo z rubežem denarnih sredstev na bančnem računu.

V skladu s členom 833(1) zakonika o pravnem postopku so osebni prejemki iz delovnega razmerja predmet izvršbe v obsegu, določenem v delovnem zakoniku. Praviloma se lahko zarubi 60 % plače. Zarubijo se lahko tudi do tri petine zneskov, dodeljenih iz državne blagajne za posebne namene, zlasti štipendije in podpora (člen 831(1)(2) zakonika o pravnem postopku).

Poleg tega je v skladu s členom 829 zakonika o pravnem postopku iz izvršbe izvzeto naslednje:

gospodinjiski predmeti, posteljnina, spodnje perilo in vsakodnevna oblačila, ki so bistveni za preživninskega zavezanca in vzdrževane družinske člane, ter oblačila, potrebna za opravljanje storitev ali poklica;

enomesečne zaloge hrane in goriva, nujno potrebne za preživninskega zavezanca in vzdrževane družinske člane;

ena krava ali dve kozi ali tri ovce, ki so nujno potrebne za preskrbo preživninskega zavezanca in vzdrževanih družinskih članov, skupaj z zalogami krme in stelje do naslednje žetve;

orodje in drugi predmeti, ki jih preživninski zavezanec nujno potrebuje za opravljanje poklicne dejavnosti, ter surovine, ki so nujno potrebne za enotedensko proizvodnjo, razen motornih vozil;

v primeru preživninskih zavezancev, ki imajo redno stalno zaposlitev, denarni znesek, ki ustreza neizvršljivemu delu plače za obdobje do naslednjega datuma izplačila, in v primeru preživninskih zavezancev, ki ne prejemajo redne plače, denarni znesek, ki je nujno potreben za preživljanje preživninskega zavezanca in vzdrževanih družinskih članov za dva tedna;

predmeti, potrebni za študij, osebni dokumenti, okraski, predmeti, ki se uporabljajo za verske obrede, in vsakodnevni predmeti, ki bi jih bilo mogoče prodati le veliko pod njihovo vrednostjo, za preživninskega zavezanca pa so koristni;

zdravila v smislu zakona o lekarniški dejavnosti z dne 6. septembra 2001 (Uradni list 2008, št. 45, točka 271, kakor je bil spremenjen), nujno potrebna za delovanje nosilca zdravstvenega varstva v smislu določb o zdravstvenem varstvu za tri mesece, in medicinski pripomočki, nujno potrebni za njegovo delovanje v smislu zakona o medicinskih pripomočkih z dne 20. maja 2010 (Uradni list, št. 107, točka 679, ter Uradni list 2011, št. 102, točka 586, in št. 113, točka 637);

predmeti, nujno potrebni zaradi invalidnosti preživninskega zavezanca ali njegovih družinskih članov.

Minister za pravosodje bo v posvetovanju z ministrom za kmetijstvo in ministrom za finance z uredbo določil, kateri predmeti, ki pripadajo kmetu, ne morejo biti predmet izvršbe (člen 830).

Poleg tega člen 831 zakonika o pravnem postopku določa, da zlasti dajatve socialne pomoči v smislu zakona z dne 12. marca 2004 o socialni pomoči (Uradni list 2013, točka 182, kakor je bil spremenjen) in terjatve za preživninskega zavezanca iz državnega proračuna ali nacionalnega zdravstvenega sklada (*Narodowy Fundusz Zdrowia*) za opravljanje zdravstvenih storitev v smislu zakona z dne 27. avgusta 2004 o dajatvah za zdravstveno varstvo, ki se financirajo iz javnih sredstev (Uradni list 2008, št. 164, točka 1027, kakor je bil spremenjen), preden so take dajatve zagotovljene, niso predmet izvršbe do 75 % posameznega plačila, razen če so to terjatve zaposlenih pri preživninskem zavezancu ali ponudnikov storitev iz člena 5(41)(a) in (b) zakona z dne 27. avgusta 2004 o dajatvah za zdravstveno varstvo, ki se financirajo iz javnih sredstev.

Člen 137(1) zakonika o družini in skrbništvu določa, da preživninski zahtevki zastarajo v treh letih.

Člen 121(1) civilnega zakonika določa, da zastaralni rok ne začne teči, če je že začel teči, pa se ustavi za zahtevke otrok zoper starše za čas trajanja starševske odgovornosti.

Če preživninski zavezanec dvomi o veljavnosti preživninske obveznosti do odraslega otroka, lahko sodni izvršitelj od vložnika zahtevka zahteva, naj predloži potrdilo o tem, da se še vedno šola, da nima dohodkov ali da se zdravi ter da torej še vedno potrebuje finančno pomoč preživninskega zavezanca.

12 Ali obstaja organizacija ali organ, ki mi lahko pomaga v postopku pridobitve preživnine?

Kot je navedeno v točki 4, lahko zahtevk za dodelitev preživnine v imenu preživninskega upravičenca med drugim vložijo vodje centrov za socialno pomoč, nekatere socialne organizacije, predstavniki lokalnih upravnih organov za socialno pomoč in v nekaterih primerih tudi državni tožilci. Ti subjekti lahko vložniku pomagajo tudi tako, da sodelujejo v postopku za preživnino, ki že poteka. Njihova vloga pri tem je pomagati preživninskemu upravičencu v postopku pred sodiščem.

Okrožna sodišča pomagajo preživninskim upravičencem vložiti zahtevke za izterjavo preživnine v tujini.

13 Ali lahko organizacije (vladne ali zasebne) namesto preživninskega zavezanca v celoti ali delno vnaprej plačajo preživnino?

V zakonu z dne 7. septembra 2007 o pomoči preživninskim upravičencem (Uradni list 2009, št. 1, točka 7, kakor je bil spremenjen) so določena pravila za državno pomoč preživninskim upravičencem v primerih, v katerih izvršba ni uspešna.

Nadomestila iz preživninskega sklada se lahko pridobijo samo, če družinski dohodek na osebo ne presega 725 PLN (približno 170 EUR) na mesec. Od 1. julija 2019 bo ta znesek 800 PLN (člen 9(2)). Prošnja se vloží pri občinskem ali mestnem uradu, ki je pristojen v kraju stalnega prebivališča preživninskega zavezanca.

Če pa upravičenec do predplačila preživnine živi v ustanovi, ki zagotavlja celovito oskrbo (npr. centru za socialno pomoč, vzgojno-izobraževalni ustanovi, prevzgojnem domu za mladoletnike ali centru za pridržanje), ali pri rejniški družini, če je sklenil zakonsko zvezo ali ima otroka in je upravičen do družinske dajatve, se mu predplačilo ne dodeli.

Ta zakon se uporablja le, če preživninski upravičenec v obdobju, ko so dodeljena predplačila, prebiva na Poljskem.

14 Če sem v tej državi članici, preživninski zavezanec pa stalno prebiva v drugi državi:

Če ima preživninski zavezanec stalno prebivališče v tujini, preživninski upravičenec pa na Poljskem, okrožno sodišče, pristojno v kraju stalnega prebivališča preživninskega upravičenca, pomaga preživninskemu upravičencu vložiti zahtevek za preživnino. V okviru te pomoči mu zagotovi vse potrebne informacije in pomoč pri izpolnjevanju potrebnih dokumentov ter preveri, ali je zahtevek formalno pravilen.

14.1 ali lahko dobim pomoč organa ali zasebne organizacije v tej državi članici?

Da.

14.2 Če je to mogoče, kako lahko stopim v stik s tem organom ali zasebno organizacijo?

Del A zahteve, predložene na podlagi Uredbe Sveta (ES) št. 4/2009 z dne 18. decembra 2008 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju sodnih odločb ter sodelovanju v preživninskih zadevah, izpolni okrožno sodišče.

Okrožno sodišče	Naslov za korespondenco	Tel.: +48	Faks: +48	E-naslov:
Okrožno sodišče v Białystoku	ul. Marii Skłodowskiej-Curie 1 15-950 Białystok	85 7459220	85 7424640	oz@bialystok.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Bielsko-Biały	ul. Cieszyńska 10 43-300 Bielsko-Biała	33 4990424 33 4990488	33 4990488	bpokusa@bielsko-biala.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Bydgoszczu	ul. Wały Jagiellońskie 2 85-128 Bydgoszcz	52 3253155	52 3253255	oz@bydgoszcz.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Częstochovi	ul. Dąbrowskiego 23/35 42-200 Częstochowa	34 3684425	34 3684427 34 3684708	prezes@czestochowa.so.gov.pl so.czystochowa@czestochowa.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Elblągu	pl. Konstytucji 1 82-300 Elbląg	55 6112409 55 6112408	55 6112215	oddzial.administracyjny@elblag.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Gdańsku	ul. Nowe Ogrody 30/34 80-803 Gdańsk	58 3213141 58 3213119	58 3213140 58 3213119	section.oz@gdansk.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Gliwicah	ul. Kościuszki 15 44-100 Gliwice	32 3380052	32 3380102	oz@gliwice.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Gorzówu Wielkopolskim	ul. Mieszka I 33 66-400 Gorzów Wielkopolski	95 7256718	95 7202807 95 7256790	msamolak@gorzow-wlkp.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Jeleniej Górze	ul. Wojska Polskiego 56 58-500 Jelenia Góra	75 6415113	75 6415113	oz@jelenia-gora.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Kaliszu	al. Wolności 13 62-800 Kalisz	62 7657700	62 7574936	administracja2@kalisz.so.gov.pl administracja@kalisz.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Katowicach	ul. Francuska 38 40-028 Katowice	32 6070183 32 6070498	32 6070184 32 6070211	obrot_zagraniczny@katowice.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Kielcach	ul. Seminaryjska 12 a 25-372 Kielce	41 3402320 41 3402320	41 3402320 41 3402320	oz@kielce.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Koninie	ul. Energetyka 5 62-510 Konin	63 2451443 63 2423022 +172	63 2426569	oz@konin.so.gov.pl administracja@konin.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Koszalinu	ul. Waryńskiego 7 75-541 Koszalin	94 3428750	94 3428897	administracja@koszalin.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Krakovu	ul. Przy Rondzie 7 31-547 Kraków	12 6195697 12 6195241 12 6195648 12 6195648	12 6195373	oz@krakow.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Krosnem	ul. Sienkiewicza 12 38-400 Krosno	13 4373671	13 4373673	Obrot.zagr@krosno.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Legnici	ul. Złotyryska 40 59-220 Legnica	76 7225936	76 7225936 76 7225912	oz@legnica.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Lublinie	ul. Krakowskie Przedmieście 43 20-076 Lublin	81 4601004	81 4601004	mstec@so.lublin.gov.pl mzarzeczny@so.lublin.gov.pl
Okrožno sodišče v Łomży	ul. Dworna 16 18-400 Łomża	86 2163807	86 2166753	sekretariat@lomza.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Łodzi	pl. Dąbrowskiego 5 90-921 Łódź	42 6778799	42 6778978	oz@lodz.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Nowem Sączu	ul. Pijarska 3 33-300 Nowy Sącz	18 4482145		alimenty@nowy-sacz.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Olsztynie	Ul. Dąbrowszczaków 44A 10-001 Olsztyn	89 5216049	89 5216160	oz@olsztyn.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Opolu	pl. Daszyńskiego 1 45-064 Opole	77 5418134		Obrot.zagr@opole.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Ostrołęce	ul. Gomulickiego 5 07-410 Ostrołęka	29 7650130	29 7650181	sekretariat@ostroleka.so.gov.pl

Okrožno sodišče v Piotrkówu Trybunalskem	ul. Słowackiego 5 97-300 Piotrków Trybunalski	44 6494121 44 6494159	44 6478919	administracja@piotrkow-tryb.so.gov.pl biblioteka@piotrkow-tryb.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Plocku	pl. Narutowicza 4 09-404 Plock	24 2697220 24 2697220 24 2697364	24 2625253	so.plock.oz@plock.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Poznaniu	al. Marcinkowskiego 32 61-745 Poznań	61 8566205	61 8528751	opzagr@poznan.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Przemyslu	ul. Konarskiego 6 37-700 Przemyśl	16 6761336	16 6761353	m.telega@przemysl.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Radomu	ul. Marszałka J. Piłsudskiego 10 26-600 Radom	48 3680288	48 3680287	wizytacje@radom.so.gov.pl wizytacja@radom.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Rzeszowie	pl. Śreniawitów 3 35-959 Rzeszów	17 8756394	17 8756349	e.czudec@rzeszow.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Siedlcach	ul. Sądowa 2 08-110 Siedlce	25 6407846	25 6407812	poczta@siedlce.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Sieradzu	al. Zwycięstwa 1 98-200 Sieradz	43 8266650 43 8266607 43 8271287	43 8271014	sekretariat@sieradz.so.gov.pl administracja@sieradz.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Słupsku	ul. Zamenhofska 7 76-200 Słupsk	59 8469422 59 8469424	59 8469424	rzecznik.prasowy@slupsk.so.gov.pl poczta@slupsk.so.gov.pl administracja@slupsk.so.gov.pl magdalena.miklinska@slupsk.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Suwałkach	ul. Waryńskiego 45 16-400 Suwałki	87 5631213	87 5631303	oz@suwalki.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Szczecinie	ul. Kaszubska 42 70-952 Szczecinu	91 4830147 91 4830170 91 4830170	91 4830170 91 4830170 91 4830170	administracyjny@szczecin.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Świdnici	pl. Grunwaldzki 14 58-100 Świdnica	74 8518287	71 8518270	sekretarz@swidnica.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Tarnobrzegu	ul. Sienkiewicza 27 39-400 Tarnobrzeg	15 8234880+425		hrojek@tarnobrzeg.so.gov.pl sadokregowy@tarnobrzeg.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Tarnowie	ul. J. Dąbrowskiego 27 33-100 Tarnów	14 6887409		sad_okregowy@tarnow.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Torunju	ul. Piekary 51 87-100 Toruń	56 6105609		oz@so.torun.pl
Okrožno sodišče v Varšavi	al. Solidarności 127 00-951 Warszawa	22 4401154	22 6544411	karcz.19wiz@warszawa.gov.pl
Okrožno sodišče za Varšavo-Prago v Varšavi	al. Solidarności 127 00-951 Warszawa	22 4404040	22 4401066	oz@warszawapraga.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Włocławku	ul. Wojska Polskiego 22 87-800 Włocławek	54 4120353	54 4118575	oz@wloclawek.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Wrocławu	ul. Sądowa 1 50-950 Wrocław	71 3704391	71 3704391	oz@wroclaw.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Zamościu	ul. Akademicka 1 22-400 Zamość	84 6382970 84 6393359	84 6382970 84 6393359	prezes@zamosc.so.gov.pl
Okrožno sodišče v Zieloni Górze	pl. Słowiański 1 65-958 Zielona Góra	68 3220221	68 3220193	oz@zielona-gora.so.gov.pl

15 Če sem v drugi državi, preživninski zavezanec pa je v tej državi članici:

14.3 ali lahko vložim zahtevek neposredno pri takem organu ali zasebni organizaciji v tej državi članici?

S členom 55 Uredbe Sveta (ES) št. 4/2009 z dne 18. decembra 2008 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju sodnih odločb ter sodelovanju v preživninskih zadevah se ne zahteva, da se morajo zahteve vložiti prek osrednjega organa države, v kateri vložnik prebiva. Zahteve se lahko pošljejo neposredno pristojnemu poljskemu sodišču (formalne zahteve, določene v poglavjih IV in VI Uredbe in zakonu o pravdnem postopku, so tako izpolnjene).

Podatki o organih za pošiljanje so na voljo na naslovu:

<http://bip.ms.gov.pl/ministerstwo/wspolpraca-miedzynarodowa/alimenty/>.

Organi tujih držav za pošiljanje, navedeni v izjavah, priloženih Uredbi, zagotovijo preživninskemu upravičencu vse potrebne informacije, mu pomagajo pri izpolnjevanju potrebnih dokumentov, preverijo, ali je njegova zahteva formalno pravilna, in jo pošljejo v tujino.

14.4 Če je to mogoče, kako se lahko obrnem na ta organ ali zasebno organizacijo in kakšno pomoč lahko dobim?

Če sodišče dodeli preživnino in zadeva spada na področje uporabe Uredbe (ES) št. 4/2009, lahko vložnik, ki živi v tujini, uporabi postopek iz te uredbe in vložiti zahtevo pri pristojnem organu za pošiljanje v državi, v kateri živi, ali vložiti zahtevo za razglasitev izvršljivosti tuje odločbe pri pristojnem sodišču (glej točko 5). Zahteve za izvršbo se vložijo pri uradu katerega koli sodnega izvršitelja.

Če sta Poljska in država, v kateri prebiva vložnik zahteve, pogodbenici konvencije ali dvostranskega sporazuma o priznavanju in izvrševanju sodnih odločb v preživninskih zadevah, se taka pomoč zagotovi v obsegu, določenem v zadevnem sporazumu. Dvostranski sporazumi praviloma določajo neposredno predložitev zahteve poljskemu sodišču ali predložitev temu sodišču prek sodišča v državi, v kateri je bila izdana sodna odločba. V zadnjem primeru se zahteve pošljejo prek osrednjih organov, ki so najpogosteje ministrstvo za pravosodje ali organi, ki spadajo pod Newyorško konvencijo:

<http://treaties.un.org/doc/Publication/MTDSG/Volume%20II/Chapter%20XX/XX-1.en.pdf>.

Podatki o sodiščih so na voljo na naslovu:

<http://bip.ms.gov.pl/pl/rejstry-i-ewidencje/lista-sadow-powszechnych/>,

medtem ko so podatki o sodnih izvršiteljih na voljo na naslovu: <https://www.komornik.pl/>.

15 Ali to državo članico zavezuje Haaški protokol iz leta 2007?

Da, od 18. junija 2011.

16 Če te države članice ne zavezuje Haaški protokol iz leta 2007, kateri predpisi se po pravilih njenega mednarodnega zasebnega prava uporabijo za preživninski zahtevek? Katera so relevantna pravila mednarodnega zasebnega prava?

Ni relevantno.

17 Kakšna so pravila glede dostopa do sodnega varstva v čezmejnih primerih v okviru EU, v skladu s strukturo Poglavlja V uredbe o preživninskih obveznostih?

Pravila, ki se uporabljajo na Poljskem, so določbe zakona z dne 17. decembra 2004 o pravici do pomoči v pravnih postopkih, ki potekajo v državah članicah Evropske unije (Uradni list 2005, št. 10, točka 67, kakor je bil spremenjen), in Direktive Sveta 2003/8/ES z dne 27. januarja 2003 o izboljšanju dostopa do pravnega varstva v čezmejnih sporih z uvedbo minimalnih skupnih pravil v zvezi s pravno pomočjo pri takih sporih (UL L 26/41, 31.1.2003, str. 90), ki dopolnjujejo določbe zakonika o pravnem postopku in zakona o sodnih stroških v civilnih zadevah. Stranka, ki upa, da bo dobila posebno obliko pomoči (npr. postavitev odvetnika, prevod listin, povračilo potnih stroškov), mora o tem jasno obvestiti sodišče z uporabo [obrazca EU](#).

18 Kakšne ukrepe ta država članica sprejme za zagotovitev izvajanja dejavnosti iz člena 51 uredbe o preživninskih obveznostih?

Zakon o spremembi zakonika o pravnem postopku in drugih zakonov (zakon z dne 28. aprila 2011 o spremembi zakonika o pravnem postopku, zakona o pravici do pomoči v pravnih postopkih, ki potekajo v državah članicah Evropske unije, in pravici do pomoči za sporazumno rešitev spora pred začetkom pravnega postopka ter zakona o pomoči preživninskim upravičencem (Uradni list 2011, št. 129, točka 735)), na podlagi katerega lahko poljski osrednji organ organu, ki je pristojen za preživninskega zavezanca, odredi, naj opravi poizvedbo v preživninski zadevi, je bil sprejet 28. aprila 2011.

Če preživninskega zavezanca ali udeleženca ni mogoče najti, ministrstvo za pravosodje opravi vpogled v centralne in lokalne registre (in lahko opravi vpogled v podatkovno zbirko PESEL.SAD), da bi ugotovilo, katero sodišče ali kateri sodni izvršitelj je pristojen, ali da bi odgovorilo na zahtevo za posebne ukrepe. Trenutno niso predvidene spremembe zakonskih podlag, financiranja in osebja osrednjega organa, da bi se zagotovilo izvajanje dejavnosti iz člena 51.

Zadnja posodobitev: 25/06/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablajo strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.